

ujra elfoglalja az elnöki széket és tovább vezeti a gyűlést.

Megválasztottak ezután egyhangulag; előjáró: *Tolasics György*; jegyzőkké: *Grundmann Emil* és *Borsos István*; könyvtárossá: *Toscano Elek*; pénztárossá: *Abday József*; ellenőrré: *Dobószky József*; gondnokká: *Zumbera Czirill*.

Választmányi tagok lettek: *Beleznay Sándor*, *Fertetics József*, *Jankó Ferenc*, *Kolubecz Ferenc*, *Németh Antal*, *Müller Vilmos*, *Kelemen Kálmán*, *Dobándy István*, *Fiala Mihály*, *Horváth József*, *Takács Imre*, *Czifrik Pál*. — Pótagok: *Pap Gyula*, *Nagy István*, *Czifrik József* és *Bőse János*.

Indítvány nem tételezve, a gyűlés a választással véget ért.

Örömmel üdvözljük a megalakult új egyesületet. Szívvel kívánjuk, hogy a munkások testi-lelki üdvére gyarapodjék és terjedjen.

Ujvárosi iskola.

A győr-ujvárosi kath. iskola régóta vajdó kérdésé dűlőre jutott. Az őszre már modern tantermekben kezdődik meg a tanítás. Az új tantermeket a régi kórháznak a Rác-utczára eső épületrészei helyére építik.

Az ujvárosi iskola építésével bizonyára égetően szükséges, elodáztatlan kérdést intézett el a kath. autonomia, s ezzel — azt hiszik legtöbben — az ujvárosi iskola kérdését véglegesen rendbehozták.

Tagadhatatlan, hogy nagy tartozást róttak le, de hogy teljesen rendben volna az ügy azt éppen nem lehet mondani.

Tudjuk, és a kath. autonomia vezetői is sokszor hangoztatták, hogy nem az épülettől, hanem főleg a tanítóktól függ, az iskola jósága. Nem a cifra épület tanítja és neveli gyermekeinket, hanem

ma nemcsak arra való, hogy a tetőt tartsa fölülről lefelé, hanem arra is, hogy valakit tartson alulról fölfelé; minduntalan leszakad egy új hid, s maga alá temet 30 embert, leszakad egy két emeletes új ház, s maga alá temet más harminczat, az építők lelkiismeretlenségéből; megszökik egy pénztáros, egy bankár, a mások pénzével zsebében, legszámosabbak pedig a szerelmi botrányok és szerencsétlenségek, a 7-ik parancsolatban gázolnak az emberek legszívesebben stb. stb. Pénz és élvezet, mindenáron mindenmódon ez ma a jelszó. Valahányszor ily megrendítő eset történik az emberek szemforgató képmutatással összecsapják kezeiket, holnap minden a régi.

Ugyebár szomorú egy kép? Sokszor mondták nekem már erre: igaz, igaz, de hát régen is így volt, mindig így volt, csak újságok nem voltak, a melyek kürtölték volna. Erre én magyaros rövidséggel csak azt mondom: nem igaz. Apámtól hallottam, hogy fiatalember korában tíz forintot, ötven forintot akármelyik szomszédjától első szóra, becsületszóra, parolára kapott kölcsön. Próbálja meg ezt ma valaki!

De hová tévedtem? Onnan indultam ki, hogyan élvesnek ma az emberek s hogy né-

a tanító. Lehet rozoga épületben többet és jobban tanítani, mint egy minden tekintetnek megfelelőben. Mert áll a pedagógusnak a mondása! „az iskola én vagyok.” A milyen a tanító, olyan az iskola. De tudjuk azt is, hogy a tanító — szintén ember lévén — igen sok-sok körülménytől lesz befolyásolva működése közben. Lehet a tanító munkakedvét, lelkesedését, kitartását fokozni, lehet elkeseríteni, munkakedvének szárnyát szegni.

És csodálatos, hogy most, mikor az autonomia vezetőinek szép alkalom nyílt volna tetteikkel bebizonyítani, hogy az iskolában a tanítót tartják a főfaktornak, a léleknek, éppen most fordítottak hátat az annyiszor hangoztatott elveknek.

Beszéljünk világosan!

Tudja mindenki, hogy az ujvárosi tanítók épen nincsenek fényesen dotálva. Ötszáz forint fizetés és 100 forint lakpénz vajmi sovány jövedelem, s éppen nem teszi lehetővé, hogy a tanító csak iskolájának éljen, hogy lelkesedéssel, minden anyagi gondot lektüzdve, lépjen iskolájába. Ha mégis megteszik, bizony csak az ő érdemük, nem az autonómiáé.

Tudjuk, hogy 500 forintból még egyes embernek is bajos megélni, mennyire nehéz lehet családosnak. Tudjuk, hogy 100 forintért a törvény által előírt tanítói lakásnak megfelelőt (2 szoba konyha stb.) *ujvárosban nem kapnak tanítóink*, tehát a 100 forintra az 500-rtól rá kell fizetniük.

Ezeket tudva, vártuk, hogy az iskola-építéssel módját ejti az autonomia, hogy tanítóinak helyzetén segítsen. Gondoltuk, hogy természetben ad lakást, s így lehe-

künk ily élvezet nem kell. Azért akarunk mi körbeli felolvasásainkban és műkedvelői előadásainban önk számára más élvezetről, más lelki táplálékról gondoskodni s ezeket önkkel megkedveltetni.

Ezen reményben veszek búcsút önöktől. Köszönöm szíves figyelmeket, amelyre az én és társaim felolvasásait hallgatták. A mienk volt a fáradtság, de a mienk volt az öröm is, hogy önöknek nemes szórakozást szereztünk. Majd ha az első lehulló hópihékkal újra találkozzunk, reményilem, még többen leszünk. Ennek ejtsék módját, szerezzenek új híveket körünknek. Egy bántó szót hallottam. „Azt gondolod, hogy csak te vagy jó katolikus, mert a körnek vagy tagja!” Mintha a mi körünk nem gyűjtő tábor volna valami jóra, hanem választóvíz egyazon akolban. Isten ments! A ki nem akar jönni, nem erőltetjük, szent a béke. Csak azért, mert a körnek vagyunk tagjai, nem tartják magukat jobb katolikusoknak annál, a ki anyagi módja vagy más tisztességes ok miatt nem léphet körünk. De a ki kiinn marad, szinte ne gyanúsítson, rágalmasson bennünket, hogy vesszedelmes vagy tisztességtelen csökököt követünk. Különböznék akár kiinn, akár benn, Isten velünk, a viszontlátásig!

(vége.)

tővé teszi azt, hogy a tanítók az iskolához közel, megfelelő lakásban lakjanak, s a házbérre nem kell ráfizetniük. Megtehetné volna ezt az autonomia annál inkább, mert a régi kórháznak a Kossuth Lajos-utczára néző részét ugyanis lakásoknak hagyja s *bérbeadja*.

A tanítók — mint tudjuk — kérték is ezt egy folyamodásban, a melynek kedvező elintézését azonban hiába várták, s nincs is reményük, hogy kedvezően intézzék el, mert, a kiszivárgó hírek szerint, az autonomia 700 frt jövedelmet vár a bérbeadandó lakosztályoktól, tanítóinak pedig csak 400 frt lakbért fizet s így 300 frt *tiszta nyereség* mutatkozik évenként.

Nem tudunk megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a győri kath. autonomia ridegen elzárkózik a tanítók helyzetének javításától, s egy kis haszonért tanítóinak méltányos, *sőt jogos* kérését megtagadja.

Mondja ki az autonomia, hogy tanítóinak természetben fog adni lakást, s ezzel talán 300 frttal kevesebb jövedelmé lesz évenként, de iskolájának annál több erkölcsi haszna. Ö. K.

HIREK.

— Egyházmegyei hírek. *Kreskay Antal* lébenyi plébánost *Zalka János dr. megyés püspökünk* ő exciája *szezszei úrnő* kinevezte. Az érdemes plébánosnak gratulálunk a kitüntetéshez. — *Tibold Albin* est. ferenczrendű szerzetes, kit megyés püspökünk papjai közé fölvett, Pecsényédre küldetett káplánnak.

— Jótékonyág. *Dr. Zalka János* megyés püspökünk ő exciája „a győri és győrvidéki keresztény munkás-egyesületnek 100 frtot adományozott.

* **Hangversenyterem Győrött.** A városunkban működő két zene-egylet a legutóbbi időben friesebb lüktetést hozott be Győr társaséletébe. Zene-estélyeikkel, hangversenyeikkel nagy közönséget hódítanak meg a zene élvezetének; ének- és zene-iskoláikkal a fiatal nemzedéket képezik, érzésüket nemesítik, finomítják. A két pártolásra méltó egyesületet nemes működésük közben nem egyszer hátráltatja, akadályozza az a körülmény, hogy sem iskoláik elhelyezésére, sem hangversenyek rendezésére teljesen megfelelő helyiségekkel nem rendelkeznek. Ezen a bajon akarnak most segíteni. Állandó és a czélnak teljesen megfelelő épületet, hangversenytermet akarnak építeni. A terv már kész is. *Hatschek* bécsi műépítő tervezte s mintegy 30 ezer frtba kerülne. Telket a várostól remélnék kapni. Az épületben az üveggel fűdött hangversenytermen kívül lenne vendéglő és zeneiskolai helyiségek. Tekintve azt a körülményt, hogy a két egylet a mostani